

פתרון תרגול עונשין חלק ו' - ענישה

1. כרמלה הורשעה בהתאם להודאתה בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש שביצעה כלפי בעלה, שעומו נמצאת בהליכי גירושין. במסגרת הטיעונים לעונש ביקשה כרמלה להתחשב בה, שכן לדבריה הייתה במצוקה נפשית בשל העובדה שבעלה התעלל בה שנים ארוכות. במסגרת הראיות לעונש נשמעה עדותה של כרמלה אשר תיארה התעללות שחוותה לדבריה, וכן נשמעה עדותו של בעלה שבגדרה הכחיש כי התעלל בה. בטיעונו לעונש ביקש התובע שלא להתחשב בטענתה של כרמלה כי חוותה התעללות מצד בעלה, שכן להערכתו טענה זו לא הוכחה מעבר לכל ספק סביר בשל קיומן של שתי גרסאות סותרות.
מה הדין?
    - א. בית המשפט רשאי להתחשב בכרמלה בעת קביעת מתחם העונש ההולם רק אם שוכנע כי טענתה של כרמלה הוכחה מעבר לספק סביר, כנדרש במשפטים פליליים. כרמלה נוטלת סיכון, שכן אם טענתה תידחה עלול בית המשפט להחמיר עימה בקביעת מתחם העונש ההולם.
    - ב. בית המשפט רשאי להתחשב בכרמלה בעת קביעת מתחם העונש ההולם אף אם שוכנע כי טענתה של כרמלה הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי. כרמלה נוטלת סיכון, שכן אם טענתה תידחה עלול בית המשפט להחמיר עימה בקביעת מתחם העונש ההולם.
    - ג. בית המשפט רשאי להתחשב בכרמלה בעת קביעת מתחם העונש ההולם רק אם שוכנע כי טענתה של כרמלה הוכחה מעבר לספק סביר, כנדרש במשפטים פליליים. כרמלה אינה נוטלת סיכון, שכן גם אם טענתה תידחה אי אפשר להחמיר עימה בקביעת מתחם העונש ההולם מטעם זה.
    - ד. **בית המשפט רשאי להתחשב בכרמלה בעת קביעת מתחם העונש ההולם אף אם שוכנע כי טענתה של כרמלה הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי. כרמלה אינה נוטלת סיכון, שכן אם טענתה תידחה אי אפשר להחמיר עימה בקביעת מתחם העונש ההולם מטעם זה.**
2. כדי להיאבק בתופעת השקיית היתר בישראל התקין שר החקלאות ופיתוח הכפר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת את תקנות מניעת השקיית יתר. במסגרת זו נקבע בתקנה 3: "המשקה השקיית יתר בניגוד לתקנות אלה, דינו מאסר." דניאל הורשע בסיוע להשקיית יתר בניגוד לתקנות אלה.
מה הדין?
- א. העונש המרבי שאפשר להטיל על דניאל הוא שנת מאסר אחת.
  - ב. **העונש המרבי שאפשר להטיל על דניאל הוא 6 חודשים מאסר.**
  - ג. העונש המרבי שאפשר להטיל על דניאל הוא 3 חודשי מאסר.
  - ד. אי אפשר להטיל על דניאל עונש מאסר.
3. סעיף 99(א) לחוק העונשין קובע: "מי שעשה בכוונה לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי לסייע לכך דינו- מיתה או מאסר עולם".
מהי תקופה המרבי על עונש מאסר שאפשר לגזור על הנאשם שהורשע בעבירה זו?
- א. עד יום מות של הנאשם.
  - ב. עד יום מותו של הנאשם, אולם הנאשם רשאי לפנות לנשיא המדינה בבקשה לקצוב את עונשו לתקופה קצרה.
  - ג. 25 שנה.
  - ד. **20 שנה.**

4. הלל הורשעה בעבירה של תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין (עבירה שדינה מאסר שנתיים) והוטל עליה עונש של שנה אחת מאסר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא תעבור עבירת תקיפה נוספת בשלוש השנים הבאות. כעבור שנתיים וחצי הורשעה הלל בעבירה נוספת של תקיפה ובאותו סעיף התנאי וגם הפעם הוטל עליה עונש של שנה אחת מאסר על תנאי, כשהתנאי גם פעם הוא בכך שלא תעבור עבירה נוספת בשלוש השנים הבאות. בית המשפט שהרשיעה את הלל בעבירה הנוספת החליט שלא להפעיל את המאסר על תנאי שהוטל עליה בגין ההרשעה הקודמת והאריך את תקופת התנאי בשלוש שנים נוספות.
מה הדין?

- א. בית המשפט שהרשיע את הלל בעבירה הנוספת פעל כדין.
- ב. **בית המשפט שהרשיע את הלל בעבירה הנוספת פעל כדין ביחס לעונש שגזר, אך פעל שלא כדין ביחס להארכת תקופת התנאי.**
- ג. בית המשפט שהרשיע את הלל בעבירה הנוספת פעל שלא כדין ביחס לעונש שגזר, אך פעל כדין ביחס להארכת תקופת התנאי.
- ד. בית המשפט שהרשיע את הלל בעבירה הנוספת פעל כדין הן ביחס לעונש שגזר והן ביחס להארכת תקופת התנאי.

5. בית המשפט החליט לתת צו מבחן בעניינו של ארז לאחר ששמע את טיעונו של קצין המבחן בעל פה, חרף התנגדות של ארז לתנאי הצו.
מה הדין?

- א. **לא ניתן לתת צו מבחן בנסיבות המתוארות.**
- ב. אם חוות דעתו של קצין המבחן תינתן בכתב, ניתן יהיה לתת צו מבחן.
- ג. ניתן לתת צו מבחן, ובלבד שארז יחתום על התחייבות בכתב בדבר הסכמתו לתנאי הצו.
- ד. ניתן לתת צו מבחן, ובלבד שבית המשפט יסביר לארז בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש.

6. דניאל בת ה-20 הורשעה בתקיפתו של ארז בן ה-17. בית המשפט הטיל עליה צו המבחן.
מה בית המשפט אינו רשאי להורות?

- א. להורות לדניאל לשלם לארז סכום כסף לשם פיוס או פיצוי על הנזק שנגרם לו.
- ב. **להורות להוריה של דניאל להחזיר למדינה את ההוצאות הכרוכות במילוי התנאים שנקבעו בצו, ובלבד שיש להם האמצעים לכך.**
- ג. להורות לדניאל לשלם את הוצאות המשפט.
- ד. להורות לדניאל לשלם את הוצאות העדים.

7. אבי הורשע בעבירה של זיהום מים לפי סעיף 221 לחוק העונשין, שזו לשונה: "המעכיר או מזהם מי מעין, מיכל או מאגר או מי מקום אחר, ועושה אותה בכך פחות מתאימים למטרה שהם משמשים לה כרגיל, דינו-מאסר שלוש שנים". בית משפט השלום גזר על אבי שנתיים מאסר. המדינה ערערה על קולת העונש ובית המשפט המחוזי החמיר את עונשו של אבי פעם נוספת לשלוש וחצי שנות מאסר.
מה הדין?

- א. לא ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת.
- ב. ככלל, לא ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת, אלא אם העבירה נעברה בנסיבות מחמירות שיפורטו בגזר הדין של ערכאת הערעור.
- ג. **ככלל, ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת, אך בנסיבות המקרה בית המשפט המחוזי לא היה רשאי להחמיר את עונשו של אבי.**
- ד. ככלל, ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת, ובנסיבות המקרה, מאחר שהערעור נידון בבית המשפט המחוזי, ניתן היה להחמיר את עונשו של אבי פעם נוספת.